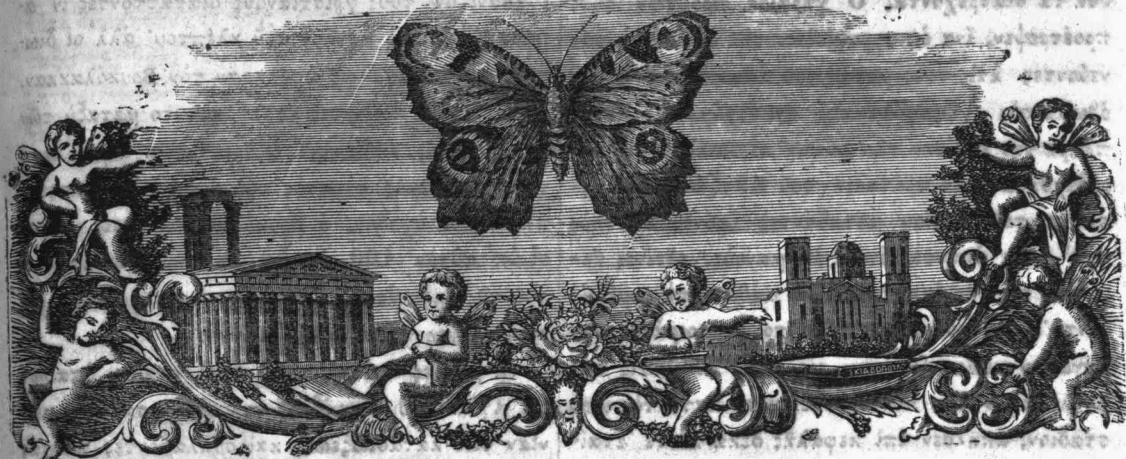

ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΤΟΜΟΣ Γ.

15 ΙΟΥΛΙΟΥ, 1865.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 61.

Ο ΑΡΜΑΤΩΛΟΣ ΚΩΣΤΑΝΤΑΡΑΣ.

ΜΕΓΑΛΗΣ εθνικῆς εὐγνωμοσύνης ἀξιοῦνται οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἵτινες διὰ τοῦ ἀθλητικῆς των θραχίονος προήσπισαν καὶ ἀλώθητον ἡμῖν τοῖς ἐπιγνηνομένοις διεφύλαξαν τὸν ἐθνισμόν, πολλὰκις κυμανθέντα μεταξὺ καταστροφῆς καὶ ἀναζήσεως, καὶ ὥστε χρυσὸν δοκιμασθέντα κατὰ τὸν μέγαν ἐκείνον καὶ πολυχρόνιον κλύδωνα, ὅτε ἐδουλώθη μὲν τὸ Ἑλληνικὸν σῶμα, τὸ δὲ πνεῦμα ἀδέσμευτον ἔπατο εἰς τὰ μετάρσια τῆς ἐλευθερίας ὕψη. Ἡ κατὰ τὸ 1821 ἀναστῆθαις Ἑλλάς ἔχει τοὺς ἡρωικοὺς τῆς χρόνου, ὡς καὶ ἡ ἀρχαία· οἱ πρὸ τῆς ἀναγεννήσεως ἀρματοῦλοι ἀμιλλῶνται πρὸς τοὺς Ἡρακλεῖς καὶ Θησεῖς τῆς ἀρχαιότητος· πρὸς ἐπισφράγισιν δὲ τῆς ὁμοιότητος παρατηρητέον ὅτι ὡς οἱ πάλαι ἡρωικοὶ χρόνοι σκοτεινοὶ καὶ ἀνεξερευνήτοι παρίστανται, οὕτω καὶ οἱ νέοι, διὰ τὴν ἡμετέραν ἀσύγνωστον ἀκηδεῖαν, πρὸς οὐδὲν λογιζομένων τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, σκοτεινοὶ καὶ ἀνεξερευνήτοι παραδοθήσανται τοῖς μετὰγενεστέροις.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπίσημος εἶνε καὶ ὁ περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀκμάσας Κωσταντάρης, περὶ τοῦ ὁποῦ συνελξαμεν τὰς ἐξῆς βιογραφικὰς εἰδήσεις.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης· ἐκχρονόμητιδος (1703—10) Τουρκικὸν ἀπόσπασμα ἐξελθὼν εἰς καταδιώξιν ἀναφάνεισθε κατὰ τὴν Δωρίδα καὶ Λοκρίδα ληστρικῆς συμμορίας κατέλυσεν εἰς τὸ χωρίον Ἀγίαν Εὐθυμίαν τοῦ Δήμου Γαλαξειδίου. Ὁ οἰκοδεσπότης, Κατζῶνης ὀνομαζόμενος, ἦτο εἰς τῶν προκριτοτέρων τῆς ἐπαρχίας, καὶ προσβύτερος τοῦ ἐν Γαλαξειδίῳ διαμένοντος δευτέρου ἀδελφοῦ του· ὁ ἀποσπασματάρχης (μπουλούκμπας) ἀφ' οὗ μετὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀρχαίου Κατζῶνη ἐδείπνησαν, ἀρσθείς, φαίνεται, εἰς τὰ θέληττα τῆς οἰκοδεσποίνης· προσέβη εἰς βίβλια κατὰ τῆς ἐντὶμον Λοκρίδος μέσα, πληρώσας διὰ τοῦ ξίφους τὸν ἀντιστάμενον σύζυγόν της· ὁ ἀσελγὴς μπουλούκμπας ἀδυνατῶν ἵνα ἐκπληρώτῃ τοὺς λήγνους σκοποὺς τοῦ κατὰ τῆς μανικῶδως ἀντισταμένης οἰκοδεσποίνης ἐπυροβόλησε καὶ τὴν ἐφόνευσε. Τότε ὁ Κατζῶνης, ὡς λέων ὠρυόμενος, ἐπέπεσε καίτοι ἄοπλος κατὰ τοῦ ὀθωμανοῦ. Ἐνῶ δὲ ἀμφότεροι σφηνάτα χειρὸςδεμένοι ἐπάλαιον, ὁ Κατζῶνης κατώρθωσεν ἵνα καταρρίψῃ τὸν ἀντίπαλόν του, τοῦ ὁποῦ διὰ τῶν ὀδόντων κατέφαγε τὸ πρόσωπον καὶ ἀπέκοψε τὸν τράχηλον. Ἀφ' οὗ δὲ μετ' ὀλίγον τὸν εἶδεν ἐκπνέοντα ἐλαβε τὰ πολύτιμα ὅπλα του, καὶ δραμὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἤρπασεν ἵνα κρούῃ τὸν κώδωνα.

οὐ κατόικοι ἐκπλαγέντες, διὰ τὴν ἑκτακτον ζω-
 δωνοκρουσίαν, ἐξήλθον ἔνοπλοι, καὶ δραμόντες
 εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἶδον τὸν Κατζώνην αἱματό-
 φυρτον καὶ ἐξηγρωμένον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔμα-
 θον τὰ διατρέχοντα. Ὁ γηραιὸς προῦχων τοὺς
 προέτρεψεν, ἵνα ἐπισφραγίσωσι τὴν ἐκδίκησιν φο-
 νεύοντες καὶ τοὺς μετὰ τοῦ ἀποσπασματάρχου
 ὀθωμανοὺς χωροφύλακας, ἀναδεχόμενος αὐτὸς
 πλήρη τὴν εὐθύνην τῶν φόνων· οἱ συνελθόντες πα-
 ρεδέχθησαν τὴν πρότασιν τοῦ Κατζώνη, ἐπὶ κε-
 φαλῆς τοῦ ὁποίου μεταβάντες ἐφόνευσαν τοὺς
 καθ' ὁδὸν ἀπαντωμένους ὀθωμανοὺς, αἵτινες ἤρ-
 χοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἵνα μάθωσι τὰ συμβαί-
 νοντα· ὁ πρόκριτος, μετὰ τοῦτο, διαμοιράσας τὴν
 μεγάλην περιουσίαν του εἰς τοὺς συγγενεῖς τῶν
 βουλομένων ἵνα τὸν συνοδεύσωσι κατὰ τὸ νέον
 στάδιον, ἀπῆλθεν ἐπὶ κεφαλῆς δέκα πέντε ἐταί-
 ρων. Ἡ ἐν Σαλόνιοις ὀθωμανικὴ διοίκησις μαθοῦ-
 σα τὰ γινόμενα ἔστειλεν εἰς Ἀγίαν Εὐθυμίαν ἱε-
 ρυρὸν ἀπόσπασμα ἵνα συλλάβῃ τὸν Κατζώνην,
 ὅστις ἐνεδρεύσας ἐπὶ τῆς μετὰξὺ Ἀμφίσσης καὶ
 τοῦ ἀνωτέρω χωρίου ὁδοῦ, ἐφόνευσεν ἀρκετοὺς,
 διασκορπίσας τοὺς ἐνσπομείναντας. Ἐκτοτε ὁ Κα-
 τζώνης, τὸν ὁποῖον οἱ σύντροφοί του, διὰ τὸ με-
 λάγχρουν τοῦ προσώπου καὶ τὴν πρὸς τοὺς Τούρ-
 κους ὁμότητα ἐπωνόμασαν *Βρυκόλακκα*, ἀπεκί-
 ρυθη ὡς κλέπτης, καὶ ὁ δερβέναγας τῆς ἐπαρχίας
 Σαλόνων συντόμως διετάχθη ἵνα φέρῃ τὴν κεφα-
 λὴν του. Ὁ Βρυκόλακκας πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ ἐν-
 ταλθεὶς τὴν καταδιώξιν του δερβέναγας διέμενε
 τότε εἰς Βουνιχώραν πρὸς στρατολογίαν, ἐπέπεσε
 καὶ ἐφόνευσέ τινας τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ, ὅστις μετὰ
 νέων δυνάμεων ἐπελθὼν μετὰ ζήλειαν πάλιν ἀπο-
 κρούσθη. Ὁ ἀνταρτικὸς στρατὸς τοῦ Βρυκόλακκα
 ὁσημέραι αὐξανόμενος θαρσάλεώτερος καθίστατο
 διὰ τὰς κερδισθείσας ἀψιμαχίας· ἀλλὰ καὶ ὁ δις
 ἀποκρουθεὶς δερβέναγας, βαρεῖαν συναισθανόμε-
 νος προσβολὴν, ἐσπρατολόγησε νέας δυνάμεις, καὶ
 μετὰ τοῦ δερβέναγα τοῦ Λοιδορικίου ἐνωθεὶς, ἐ-
 κινήθη κατὰ τοῦ Βρυκόλακκα, ὅστις συναντηθεὶς
 κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπεκρίθη ὀπισθοχώρησιν, ἔπειτα
 δ' ἀναστρέψας ἔτρεψεν αὐτοὺς εἰς φυγὴν, ἰδίᾳ
 χεῖρι ἀποκόψας τὴν κεφαλὴν τοῦ ἰδιώτου του.
 Ἐκτοτε ὁ Βρυκόλακκας περιήγαγε τὰ χωρία δι-
 αγείρων τοὺς κατοίκους ἵνα μεταβῶσιν εἰς Σάλονα
 καὶ Λοιδορίκιον καὶ ἐξαιτήσωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ σουλ-
 τανικὸν φερμάκιον διὰ τὸ ἀρματωλικὸν τῶν με-
 ρῶν τούτων. Οἱ μπεήδες οὐ μόνον ἀντέτειναν,
 ἀλλ' αὐτοπροσώπως ἐξεστράτευσαν κατ' αὐτοῦ

ἐπὶ κεφαλῇ μεγάλων δυνάμεων· ὁ Βρυκόλακκας
 πληροφορηθεὶς τὸ πλῆθος τῶν ἐπερχομένων, ὑπε-
 ξέφυσεν ἐν πρώτοις πᾶσαν ἐκ τοῦ συστάδην μά-
 χην· οἱ ἐπελθόντες ὁμῶς διατρέχοντες τὰ χωρία
 ἐβασάνιζον τοὺς χριστιανοὺς διατάττοντες ἵν' ἀ-
 ποκαλύψωσι τὸ ἄσυλον τοῦ κλέπτου· ἀλλ' οἱ διω-
 γμοὶ οὗτοι μεγάλως ὠφέλησαν τὸν Βρυκόλακκα,
 διότι πολλοὶ παθόντες κατεγράφοντο μετὰξὺ τῶν
 ὁπαδῶν του, ἐκδίκησιν ὀνειρευόμενοι· ἀφοῦ δὲ ὁ
 τέως εὐάριθμος στρατὸς τοῦ ἀρματοῦ ἐπαντα-
 πλασιάσθη σχεδὸν, ὁ Βρυκόλακκας, ὅστις ὡς καὶ
 οἱ ὑπ' αὐτὸν 400 ὁπαδοὶ ὑφ' ἐνὸς αἰσθήματος,
 τοῦ τῆς ἐκδικήσεως, ἐφλέγετο, ἀπεφάσισεν ἵνα
 συγκροτήσῃ τελειωτικὴν μάχην.

Οἱ βέηδες ἐπὶ κεφαλῇ 400 σχεδὸν ὁπαδῶν
 εἰς Ἀγίαν Εὐθυμίαν ἰδίως συνεκέντρωσαν τὴν μα-
 νίαν τῶν καταδιώξεων, καὶ συλλαβόντες πάντας
 τοὺς συγγενεῖς τοῦ Βρυκόλακκα καὶ τῶν περὶ αὐ-
 τὸν, ἔσυρον δεδεδεμένους ἀπὸ τοῦ τραχήλου κατό-
 πιν τοῦ κινητοῦ ὀρδίου των· ἐνῶ δὲ οὗτοι διέ-
 τριβον περὶ τοῦ χωρίου Βίδαβης ἀπεσταλμένος
 τοῦ Βρυκόλακκα ἀνέφερεν αὐτοῖς ὅτι ὁ διωκόμε-
 νος ἀρματοῦλος περὶ τὸ ἐσπέρας τοὺς περιμένει
 εἰς τῆς Βίδαβης τὸ *Πηγάδι* ἵνα πολεμήσῃ· ὁ ἀρ-
 ματωλὸς μεταβάς ἐκεῖσε ἔκρυψε τοὺς ἡμίσεις
 ὁπαδοὺς του, αὐτὸς δὲ μετὰ πεντήκοντα περίπου
 ἀνέμενεν εἰς τὸ προσδιορισθὲν μέρος· ἅμα ἐπῆλθον
 οἱ καταδιώκοντες, οἱ περὶ ἐκείνων ὁπαδοὶ ὄχρω-
 θέντες ὕπισθεν φυσικῶν τινῶν προμαχόνων ἤρχι-
 σαν σφοδρὸν πυροβολισμόν· οἱ ἐχθροὶ ἀλαλάζον-
 τες ὤρμησαν κατ' αὐτῶν, αἵτινες παραχρῆμα ἤρ-
 χισαν τακτικὴν ὑποχώρησιν, προχωροῦντων τῶν
 ἐχθρῶν· ἀφοῦ δ' ἔρθασαν εἰς ὠρισμένον τι σημεῖον
 κατέλαβον μεγάλους τινὰς λίθους, δίκην προμα-
 χῶνων, καὶ σφοδρῶς πυροβολοῦντες προσήλωσαν
 τὴν προσοχὴν τῶν πολεμιῶν, οἵτινες βλέποντες
 τὸ ὀλιγάριθμον, ἀναμύριβλον ἐθεώρουν τὴν νίκην·
 ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ σφοδροὶ ἀντήχησαν ὀπισθεν
 πυροβολισμοὶ, καὶ σπαραξικάρδιοι φωναὶ ἀπελπι-
 σίας ἠκούοντο ἀπὸ τῶν προσδραλλόντων, αἵτινες
 ἐτράπησαν εἰς ἄτακτον φυγὴν, καταδιωκόμενοι
 ὑπὸ τῆς ἐνωθείσης στρατιᾶς τοῦ Βρυκόλακκα· ὅλος
 ὁ τόπος ἐκεῖνος εἶχε σπρῆ ἀπὸ πτώματα, διότι
 ἐκ μὲν τῶν Τούρκων εἶχον πᾶσαι πλέον τῶν 200,
 ἐκ δὲ τῶν ἀρματολῶν 9. Ἡ νίκη αὕτη ἀνεπτήρω-
 σε τὸ φρόνημα τῶν τελευταίων, οἵτινες ἐξήκο-
 λούθησαν διώκοντες τοὺς φεύγοντας μέχρι τοῦ
 Λοιδορικίου, ἐνθα εἰσελθόντες ἔθηκαν πῦρ τουφε-
 κίζοντες τοὺς ἐκ τῶν κειομένων οἰκιῶν των φεύ-

γοντας Τούρκους. Μετὰ τὴν διαρπαγὴν τῆς κωμοπόλεως ταύτης θαρραλέωτερος ὁ Βρυκόλακκος γενόμενος ἀπεφάσισεν ἵνα ἐπιπέσῃ κατὰ τῶν Σαλόνων, καὶ ἐντὸς τῶν σεραγίων τῶν ὑπαγορεύσῃ εἰς τὸν τότε διοικητὴν καὶ τοὺς λοιποὺς μπέδδας τὴν σύνταξιν τῆς ὑπὲρ ἐαυτοῦ αἰτήσεως πρὸς ἐκδοσιν τοῦ ζητουμένου ἀρματωλικοῦ φερμάνιου. Ἐγνωστοποίησεν εἰς ὅλα τὰ χωρία τὴν πρόθεσιν του, προσκαλὼν εἰς βοήθειαν καὶ ὑποσχόμενος πρὸς αὐτοὺς ἅπαντας τὴν πόλιν πρὸς διαρπαγὴν ἢ ἰδέα τῆς λεηλασίας τῆς τότε θρulloμένης διὰ τὰ πλοῦτη τῶν ἀγῶδων της Ἀμφίσσης διηγείρεται τὴν ἐπιθυμίαν πολλῶν, καθὼς καὶ αἱ καρδιοθεταὶ νίκαι τὴν ζηλοτυπίαν ἄλλων φιλοτιμοτέρων, καὶ οὕτως ὁ Βρυκόλακκος ἐπαρυσιάσθη προῶν τινα ἐπὶ κεφαλῇ 300 σχεδὸν ὁπαδῶν πρὸ τῆς Ἀμφίσσης, τῆς ὁποίας οἱ ἐκπαιγνότες κάτοικοι, Χριστιανοὶ καὶ Τούρκοι, ἐξεληθόντες παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵν' ἀπομακρυνθῇ, ὑποσχόμενοι τὴν πληρωμὴν 50 πουνγίων (25,000 γροσίων), καὶ τὴν διὰ παντὸς μέσου δραστήριον ἐνέργειαν πρὸς ἐκδοσιν σουλτανικοῦ φερμάνιου ὑπὲρ αὐτοῦ ὡς ἀρματωλοῦ, τάσσοντες καὶ προθεσμίαν, μετὰ παρέλευσιν τῆς ὁποίας ἡδύνατο ἵνα ἐπαναρχίῃ τὰς ἐχθροπραξίας. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου ἐστάλη εἰς τὸν Βρυκόλακκον ἔγγραφον τοῦ πασᾶ τῆς Εὐρίπου (εἰς ὃν ὑπῆγετο ἡ Ἀμφισσα) δι' οὗ διωρίζετο ἀρματωλὸς Ἁγίας Εὐθυμίας, Γαλαξειδίου καὶ Βουνιχώρας. Ὁ Βρυκόλακκος ὅμως μὴ ἀρεσκόμενος εἰς τοιοῦτον περιορισμὸν τοῦ ἀρματωλικίου του, καὶ λυσσῶν διὰ τὴν ἀπάτην, ἤρχισεν ἵνα καὶ πάλιν στρατολογήῃ καὶ κακοποιῇ τοὺς Τούρκους. Κυριεύσας τὸ Λοιδορίκιον, ἐγκατέστησεν ὡς ἀρματωλὸν (κολντζήν) ἓνα τῶν σωματάρχων τοῦ Λυκοθανάσσην ὀνομαζόμενον ἀκολουθῶν δὲ εἰσβαλὼν εἰς Μαλανδρινόν, διώρισεν ἀρματωλὸν τὸν Μπρατίμιον εἰς τὸ Γαλαξειδίον Τσεκούραν τινα συγγενὴ του, καὶ εἰς τὰ χωρία τῶν Σαλόνων τὸν συμπατριώτην του Ζαχαροκώσταν· αὐτὸς δὲ ἐφορεύων πάντων τῶν ἀρματωλικίων τούτων ἤρχισεν ἵνα συλλέγῃ τὰ πληροφόρμηνα χροάτζια καὶ δέκκτα, οὐδεμίαν ἀπόκρισιν δίδων εἰς τὰς περὶ τὴν ἐκδοσὶν τῶν ἐνδικωμένων. Διὸ μεγάλη κατ' αὐτοῦ ἡγέρθη ἀπὸ μέρους τῶν Τούρκων καταφορά, καὶ στρατολογίαι μυστικαὶ ἐνίγνοντο πρὸς ἐξόντωσιν τοῦ τρομεροῦ ἀρματωλοῦ· εἶχον ἤδη στρατολογηθῇ 700 λογάδες Τούρκοι ἀπὸ διαφόρων μερῶν εἰς Ἀμφισσαν συγκεντρώμενοι, ὅθεν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ γενικοῦ δεσφέναγα καὶ τοῦ μπέη ἐμελλεν ἵνα γίνῃ ἡ

κατὰ τοῦ Βρυκόλακκα ἐπίθεσις, ὅστις προειδοποιήθεις περὶ τῶν κατ' αὐτοῦ τακτινομένων παρήγγειλε τοὺς διεσπαρμένους κολντζήδες του ἵνα συγκεντρωθῶσι περιερχόμενοι· δ' ἄμα τὰ χωρία προσεκάλει τοὺς κατοίκους εἰς βοήθειαν, ἐπὶ ἀπειλῇ, προπολήσεως καὶ διαρπαγῆς τῶν οἰκίων των.

Μόλις εἶχεν ἐκκινήσει ἐκ Σαλόνων ὁ ὀθωμανικὸς στρατός, καὶ ὁ Βρυκόλακκος ἤρθη ὡς ὁπαδούς του διακοσίους περίπου Λακέρους καὶ Δωριεῖς. Ὁ κολντζὴς Ζαχαροκώστας σταλείς μετὰ 30 ὁπαδῶν ἵνα καταστείλῃ πᾶν κίνημα τῶν ἐχθρῶν, περιεπλήρη εἰς στενωπὸν τινα καὶ ἀναγκασθεὶς ἵνα συγκροτήσῃ μάχην ἔπεσε μετὰ τῶν περισσοτέρων ὁπαδῶν του ἐν μέσῳ πολλῶν ἐχθρικών πτωμάτων. Ὁ Βρυκόλακκος πληροφορηθεὶς τὰ γενόμενα ἐξῆλθεν ἐξ Ἀγίας Εὐθυμίας κατὰ τῶν ἐπερχομένων καὶ μάχης κρατερᾶς καὶ πολυώρου συγκροτηθείσης, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν οἱ ἐχθροί, ἐξ ὧν οἱ ἡμίσεις εἶχον πέσει νεκροί. Μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Βρυκόλακκα αἰχμαλωτισθέντων ἐχθρῶν ἦτο καὶ αὐτὸς ὁ μπέης τῶν Σαλόνων. Ὁ ἀρματωλὸς μετὰ τὴν νίκην παρήγγειλεν εἰς Σάλονα, ἵνα παραχρῆμα δι' ἐπιτροπῆς ζητηθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ σουλτανικὸν φερμάνιον, ἀπειλῶν πυρπολήσεις καὶ σφαγὰς, καὶ ὑποσχόμενος τὴν ἄνευ λύτρων ἀπελευθέρωσιν τοῦ αἰχμαλώτου βέη. Φοβηθέντες διὰ τὰ γενόμενα οἱ προὔχοντες τῶν Σαλόνων ἐπεμψαν μετὰ δώρων ἐπιτροπὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐξαίτουμένοι τὸ φερμάνιον, ὅπερ μετ' οὐ πολὺ ἐξεδόθη ὀρίζον καὶ τὰ ὅρια τῆς ἀρματωλικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Βρυκόλακκα, ὅστις διώρισε καὶ τὰ πρωτοπαλλήλικά του εἰς τὰς τοπαρχίας· εἰς τὸ ἐκδοθὲν ὅμως φερμάνιον δὲν περιλαμβάνετο καὶ τὸ Γαλαξειδίον, ἀνηκὼν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν βασιλομήτορα. Ἀλλ' ὁ Βρυκόλακκος δὲν ἐσεβάσθη τὸ ἡγεμονικὸν τοῦτο δικαίωμα, καὶ ἑτέρα ἐπιτροπὴ ἐκ Γαλαξειδιωτῶν μεταβάσα εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐξητήσκατο καὶ τὴν συγχώνευσιν τῆς πόλεως ταύτης εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Βρυκόλακκα, πρὸς κατάπυξιν τῶν συχνῶν ἐπιδρομῶν τοῦ τρομεροῦ ἀρματωλοῦ. Τῇ μεσολαβήσει τῆς βασιλομήτορος ἐξεδόθη νέον φερμάνιον ὑπὲρ τοῦ Βρυκόλακκα, δι' οὗ συμπεριλαμβάνετο καὶ τὸ Γαλαξειδίον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ, ἀφισμένων αὐτῷ πάντων τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἐπαρχίας, καὶ ὑποχρεομένου ἵνα πέμπῃ κατ' ἔτος εἰς τὸν Σουλτάνον ἓνα ἱέρακκα (σατνί) ὡς σημεῖον ἀπλῆς ὑποταγῆς!

Ταῦτα πάντα εἶχον συμβῇ μέχρι τοῦ ἔτους

1740' ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ὁ Βρυκόλακκος εἶχεν ἔλθει εἰς δεύτερον γάμον μεθ' ὥραίας τινος συγχωρίου του, ἐξ ἧς ἐγέννησεν ἕνα υἱόν· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐκ φυσικοῦ θανάτου ἀπεβίωσε, δοὺς τὴν σφραγίδα εἰς τὸν γυναικαδελφόν του Κώσταν Ζαχαριάν, ὃν κατέστησεν ὡς κληδεμόνα τοῦ ἀνήλικου υἱοῦ του, ἐξ ὁρκίσας καὶ τοὺς ὀπαδοὺς εἰς ὑποταγήν.

Ἄμα διεδόθη ἡ εἰδήσις τοῦ θανάτου τοῦ Βρυκόλακκα, ὁ ἐν Γαλαξειδίῳ νεώτερος ἀδελφός του Κατζώνης, μεθ' οὗ ζῶν ὁ ἀρματωλὸς δὲν εὐρίσκετο εἰς ἀρμονίαν, μετέβη εἰς Σάλονα καὶ Λοιδορίκιον, καὶ παρὰ τῶν ἐκεῖ μπέκδων καὶ τοῦ τοποτηρητοῦ τῆς βασιλομήτορος, πρὸς οὗς ὥρτισθη τυφλὴν ὑπακοήν, ἔλαβε τακτικὰ ἐγγράφα δι' ὧν ἀνεγνωρίζετο ὡς νόμιμος διάδοχος ἐν τῷ οἰκογενιακῷ ἀρματωλικῷ τοῦ ἀποθνήσκοντος ἀδελφοῦ του. Μεταβὰς δ' εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐνήργησε τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκδοσιν νέου φερμανίου, καὶ αὐστηρεῖ διαταγαὶ ἐστάλησαν πρὸς τὸ σῶμα τοῦ Βρυκόλακκα ἵνα ἀναγνωρίσῃ τοῦτον ὡς ἀρχηγόν του, εἰ δ' ἄλλως ἤθελον θεωρηθῇ ἀνάρτα καὶ καταδιωχθῇ ὑπὸ τῶν δεσβεναγάδων.

Ἀλλ' ὁ Ζαχαριάς πρὸς οὐδὲν λογισάμενος τὰς αὐτοκρατορικὰς διαταγὰς, ἐκήρυξεν ὅτι μόνον διάδοχον ἀνεγνώριζε τὸν γνήσιον υἱόν τοῦ Βρυκόλακκα, διὰ τὸ ἀνήλικον τοῦ ὁποίου διωρίσθη κληδεμὼν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀποθνήσκοντος. Ὁ Κατζώνης ἀναιρεῦμενος τὸ, δίκην μικροβασίλειου, ἐπέζηλον ἀρματωλικὸν τοῦ ἀδελφοῦ του, ἤρξατο στρατολογῶν καὶ διανέμων πᾶσαν τὴν περιουσίαν του. Μετ' οὐ πολὺ στρατὸς ἐκ τούρκων καὶ χριστιανῶν ὑπὸ τῆς διαταγῆς τοῦ γενικοῦ δεσβένεχα τῶν Σαλόνων καὶ τοῦ Κατζώνη ἐξεστράτευσεν κατὰ τοῦ Ζαχαριᾶ, ἀλλ' ἐν τινι μάχῃ ὀλοτελῶς κατεστράφη· ὁ δὲ νικητὴς τὴν ἐπιούσαν εἰσελθὼν εἰς Γαλαξειδίον ἐπυρπόλησε τὴν οἰκίαν τοῦ Κατζώνη, ὅστις τετρανυματισμένος ἐθεραπεύετο εἰς Ἀμφισσάν. Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἀναρρώσας ἠθέλησεν ἵνα πάλιν στρατολογήσῃ, ἀλλ' οὐδένα εὗρον ὀπαδόν, ἠναγκάσθη πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κατ' αὐτοῦ ἐξεγερθείσης λύσσης τῶν ἀρματωλῶν ἵνα ἀποχωρήσῃ εἰς Λεβαδείαν τῆς Βοιωτίας, ὅπου ἐγκατέστη διὰ παντός. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἀπόγονος τοῦ ἐν λόγῳ φυγάδος ὑπῆρξεν ὁ περιλάλητος νεύχορος Ἀλέκτρος Κατζώνης.

Ἀλλὰ πολὺς δὲν εἶχε περῆσει χρόνος καὶ ἐκ φυσικοῦ θανάτου ἀπεβίωσεν ὁ ἀνελὶς υἱὸς τοῦ Βρυκόλακκα. Πραεγοῖμα δὲ ὁ στρατὸς ἀνηγό-

ρευσε καπετάνιον τὸν ἀνωτέρω Κώσταν Ζαχαριάν, τὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Κωσταντάρης ἠγνοστώτερον. Ἀλλὰ τὴν ἀνάξρησιν ἐκείνην οὐδεμία κυβερνητικὴ προῆς ἐπεθεβαίωσε, καὶ ὁ Κωσταντάρης ἀπεκνήχθη μὲν ὡς κλέπτης, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα ἵνα ἐξέλθῃ πρὸς καταδίωξίν του.

Μὴ ἀρεσκόμενος δὲ εἰς τὴν παθητικὴν ἐκείνην θέσιν ὁ Κωσταντάρης ἐνήργει καὶ ἐπιδρομὰς τινὰς κακοποιῶν τούρκους καὶ χριστιανούς, ὅτε μὲν ἐμφανιζόμενος εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Ἀμφισσῆς καὶ τοῦ Λοιδορικίου, καὶ ἀπειλῶν σφαγὰς καὶ ἐμποτισμοὺς, ὅτε δὲ σφάζων τοὺς αἰχμαλωτιζομένους τούρκους καὶ κρεουργῶν ἀνήρτα ἐπὶ τῶν δένδρων τὰ ἡρωατρικασιμένα μέλη τῶν θυμάτων τῆς λύσσης του, διακρῦπτων ἅμα ὅτι εἰς χεῖρας ἐκδικήσεις θέλει προβῇ ἢ μὴ ἔσπειδον οἱ προῦχοντες τὴν ἐκδοσιν σουλτανικοῦ φερμανίου ἀναγνώριζοντος τοῦτον νόμιμον διάδοχον ἐπὶ τοῦ ἀρματωλικίου τοῦ ἀποθνήσκοντος γαμβροῦ του.

Οἱ βέηδες ἀδυνατοῦντες ἵνα ἐξοντώσωσι τὸν ὀσημέραι ἐπιφοδῶτερον καθιστάμενον τοῦτον ἐχθρὸν ἐσπευσαν ἵνα ἐνεργήσωσι τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Κωσταντάρη, ὡς διαδόχου ἐπὶ τοῦ ἀρματωλικίου τοῦ Βρυκόλακκα. (Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεγὲς φυλλάδιον). Κ.Σ.

ΧΟΡΟΣ ΜΕΤ' ΗΜΦΙΕΣΜΕΝΩΝ.

ὑπὸ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ.

Εἶχον παρρηγεῖλαι εἰς τὸν ὑπῆρέτην μου νὰ εἴπῃ πρὸς πάντα ὅστις ἤθελε μὲ ζητήσῃ ὅτι δὲν δέχομαι ἐπισκέψεις, καὶ ὅμως ἡ ἀπαχόρευσίς μου αὕτη ὑπὸ τινος τῶν φίλων μου παρεβιάσθη.

Ὅθεν ἐπειδὴ ὤπισθεν τῆς ἐνδυμασίας τοῦ ὑπῆρέτου μου εἰσελθόντος καὶ ἀναγγεῖλαντος ὅτι μὲ ζητεῖ ὁ Κ. Ἀντώνιος Ρ... διέκρινα τὴν ἄκραν μαύρου ἐπενδύτου, πιθανὸν δὲ ὁ φέρων τὸν ἐπενδύτην νὰ εἶδῃ καὶ αὐτὸς τὸν ἰδικόν μου, ὥστε ἀδύνατον ἦτο νὰ κρυφθῶ — Πολὺ καλὰ! ἤς εἰσέλθῃ! εἶπον μεγαλοφώνως, καὶ χαμηλά — Ἄς ὑπάγῃ εἰς τὸν διάβολον!

Ὅταν ἐνασχολήσῃς εἰς τι, μόνη ἡ ἀγαπωμένη γυνὴ δύναται ἀτιμωρητὴ νὰ σὰς ταραξῇ, διότι αὕτη συμμετέχει ὅπωςδὴποτε τῆς ἐνασχολήσεώς.

Ἐπλησίασα λοιπὸν πρὸς αὐτὸν μὲ τὴν ψυχρότητα σχεδὸν ἐκείνην, ἣν δεικνύει συγγραφεὺς διακοπτόμενος τῆς ἐνασχολήσεώς του κατ' ἡν στιγ-